

**(47) KRETANJE BROJNOSTI DUDOVCA I ANALIZA ELEMENATA
PROGNOZE POJAVE U SOMBORU OD 1980. DO 1999. GODINE
I UPOREĐENJE SA PODACIMA IZ NOVOG SADA**

Vajgand D.
Sombor, Nikole Pašića 9

Brojnost dudovca pomoću svetlosne klopke tipa "Bečej" u Somboru se prati od 1980. godine. Na osnovu analize do sada prikupljenih rezultata, zaključujemo da:

Prva generacija leptira leti od 28.aprila do 17.juna. Uhvati se od 39 do 336 primeraka, u proseku 155. Srednja pojava maksimuma leta prve generacije je 24.maj i iznosi od 6 do 53 primerka za noć. Druga generacija leti od 4.jula do 3.septembra. Uhvati se od 45 do 1.108 primeraka, u proseku 310. Srednja pojava maksimuma druge generacije je 30.avgust, a on je iznosio od 11 do 158 primeraka za noć. Šest puta je druga generacija bila brojnija nego prva.

Na godišnjem nivou je hvatano 105 do 1255 leptira, u proseku 465.

Davanje prognoze brojnosti dudovca u Somboru za 2000.godinu je otežano, jer klopka zbog bombardovanja Jugoslavije nije radila tokom leta prve generacije. Pod pretpostavkom da bi bio uhvaćen višegodišnji prosečan broj leptira, broj leptira u 1999.godini je opao u odnosu na 1998. godinu, no na nivou je višegodišnjeg proseka. Pretpostavljamo da bi broj uhvaćenih leptira druge generacije bio i viši da let nisu ometale česte kiše u avgustu. Ovo potvrđuju i mnogobrojne gusenice koje su u vreme priprema za prezimljavanje preplavile Sombor. Stoga se, ako prezimljavanje bude uspešno, u 2000.godini može očekivati još veća brojnost dudovca u Somboru.

Dobijeni elementi prognoze za Sombor su upoređeni sa podacima za Novi Sad koje daju Almaši i sar. (1997).

Apsolutne vrednosti kao i standardne devijacije između dobijenih podataka za ukupan godišnji broj ulovljenih leptira, te koeficijente generacije i razmnožavanja se dosta razlikuju. Svi dobijeni podaci su mnogo promenljiviji u Novom Sadu nego u Somboru.

Što se tiče toga u 23,5% slučajeva pravac kretanja brojnosti nije bio isti. Naime iste godine na jednom mestu se brojnost povećala a na drugom smanjila.

Razlozi za ovakve razlike su sigurno mnogobrojni i mogu se objasniti samo sveobuhvatnom analizom abiotičkih i biotičkih faktora, koji utiču na brojnost populacije dudovca.

Stoga se nameće potreba ponovnog pokretanja rada mreže svetlosnih klopki kao najsigurnijeg, a ujedno i veoma jeftinog metoda praćenja i prognoze ne samo dudovca nego i drugih leptira koji u slučaju prenamnoženja mogu postati štetni za čoveka.